

Sygn. akt: I Ns 290/17

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Szczytnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Anna Podubińska
Protokolant:	St. sekretarz sądowy Krystyna Hartung

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2019 r. w Szczytnie na rozprawie

sprawy z wniosku (...) sp. z o.o. Oddział Zakład (...) w O.

z udziałem J. L., D. L., K. L.

o zasiedzenie

postanawia:

I. wniosek oddala,

II. zasądza od wnioskodawcy na rzecz każdego z uczestników kwoty po 480 (czterysta osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

Sygn. akt I Ns 290/17

UZASADNIENIE

(...) Sp. z o.o. Oddział Zakład (...) w O. wniósł o stwierdzenie, że nabył z dniem 27 listopada 2016 r. służebność gruntową polegającą na nieodpłatnym korzystaniu z nieruchomości oznaczonych jako działka nr (...) położonej w miejscowości J., dla której Sąd Rejonowy prowadzi księgę wieczystą nr KW (...) oraz działki nr (...), położonej w miejscowości J., dla której Sąd Rejonowy w Szczytnie prowadzi księgę wieczystą nr KW (...) polegającą na posadowieniu urządzeń przesyłowych – gazociągu (...), uprawnieniu do nieograniczonego prawa korzystania przez Spółkę działającą pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. nieruchomości w zakresie niezbędnym do przesyłania gazu, wykonywania wszelkich prac eksploatacyjnych na sieci gazowej, swobodnym dostępie służb gazowniczych, a w tym- przejazdu i przechodu w celu usunięciu awarii, wykonania prac konserwacyjnych, rozbiórkowych, modernizacyjnych, remontowych przedmiotowej sieci gazowej. Ponadto wnioskodawca wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska wnioskodawca wskazał, że działki nr (...) stanowią własność K. L., J. L. i D. L. – uczestników postępowania. Przez powyższe nieruchomości przebiega wybudowany w 1976 r. gazociąg (...) relacji S. – M. stanowiący własność wnioskodawcy, który jest eksploatowany przez wnioskodawcę od dnia 21 listopada 1976 r. Mając na uwadze, że bieg zasiedzenia rozpoczął się w dniu 21 listopada 1976 r. i upłynął z dniem 21 listopada 2006 r. wnioskodawca wniósł o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej.

Uczestnicy postępowania K. L., J. L. oraz D. L. wnieśli o oddalenie wniosku oraz o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestników kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu uczestnicy podnieśli, że wnioskodawca błędnie wskazał działkę nr (...) jako przedmiot zasiedzenia, gdyż w księdze wieczystej nr. (...) takiej działki nie ma. Ponadto uczestnicy zakwestionowali, że wnioskodawca nie wykazał przedłożoną dokumentacją samoistności posiadania służebności. Nadto podnieśli brak upływu 30 letniego okresu posiadania służebności przesyłu wskazując, że do dnia 09 października 1990 r. właścicielem tych gruntów był Skarb Państwa.

Wnioskodawca pismem z dnia sprecyzował wniosek w ten sposób, iż wskazał, że wniosek o stwierdzenie zasiedzenia służebności dotyczy działki oznaczonej numerem (...).

Sąd ustalił, co następuje:

Uczestnicy - D. L. w 1/4 części a J. L. i K. L. na prawach wspólności ustawowej w 3/4 częściach – są współwłaścicielami nieruchomości gruntowych położonych w J. gm. D. oznaczonych jako działka nr (...) o pow. 5,03 ha objęta księgą wieczystą n (...) oraz działka nr (...) o pow. 1,5 ha objęta księgą wieczystą nr (...).

Działka (...) oraz działka (...) położona we wsi J. gm. D. do 9 października 1990 roku stanowiły własność Skarbu Państwa. W dniu 9 października 1990 roku na wniosek Banku Spółdzielczego w P. założono dla nieruchomości składającej się z powyższych działek księgę wieczystą KW (...) i jako właściciela wpisano Skarb Państwa. Tego też dnia powyższą nieruchomość nabyli małżonkowie J. M. i M. M..

Działka (...) powstała w wyniku podziału w 2007 roku działki (...) na dwie- (...)

Uczestnicy K. L. i J. L. nabyli od wymienionych działkę (...) na podstawie umowy sprzedaży z dnia 5 kwietnia 2007 roku.

Działka (...) została zbyta w dniu 24.04.2003 roku małżonkom E. i J. S., a następnie w dniu 12.12.2005 roku nabyli ją na prawach wspólności ustawowej uczestnicy K. i J. L.. W dniu 14.08.2009 roku na podstawie umowy K. i J. L. darowali udział wynoszący 1/4 w powyższej nieruchomości uczestnikowi D. L..

(bezsporne, jawna treść ksiąg wieczystych)

Przez powyższe grunty przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN (...) relacji M. – S. stanowiący własność wnioskodawcy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

Gazociąg został wzniesiony w 1976 roku i w obrębie wsi J. przebiegał na gruncie Skarbu Państwa – Nadleśnictwa J. i dróg publicznych. Przebieg gazociągu został uwidoczniiony na sporządzonej w 1974 r. mapie obrazującej przebieg gazociągu.

/ projekt techniczny gazociągu, dziennik budowy K 34-92, mapa K 32 /

Od roku 1976 rozpoczęła się jego eksploatacja. Co roku od tego czasu dokonywane były zgodnie z przyjętymi harmonogramami czynności eksploatacyjne, obchody gazociągu, wycinka krzewów, samosiejek z trasy jego przebiegu, dokonywana jest kontrola z powietrza. /

(zeznania świadka T. G. K 215-215, A. Laguny K 245)

W obrębie działek nr (...) znajdują się trzy odcinki gazociągu (...) posadowione w całości pod ziemią. Pierwszy z nich przebiega przez działkę (...). Jego długość wynosi 92,63 m. Powierzchnia strefy kontrolowanej o szerokości 30 m(2x15 m) wynosi 2655m², w tym powierzchnia pasa eksploatacyjnego 369m². Drugi odcinek gazociągu znajduje się na

działce (...) w południowej jej części stykającej się z sąsiednią działką (...). Długość tego odcinka wynosi 19,10 m, powierzchnia strefy kontrolowanej wynosi 623 m², w tym powierzchnia pasa eksploatacyjnego 77m². Trzeci odcinek gazociągu znajduje się również na działce (...) w południowej jej części stykającej się z działką nr (...) i z drogą. Długość tego odcinka gazociągu wynosi 28,15 m, powierzchnia strefy kontrolowanej wynosi 839m² w tym powierzchnia pasa eksploatacyjnego 112 m². Łączna długość gazociągu (...) na nieruchomości uczestników wynosi 139,88 m. Łączna powierzchnia strefy kontrolowanej wynosi 4117m² w tym powierzchnia pasa eksploatacyjnego wynosi 139,88 m². Szerokość strefy kontrolowanej gazociągu (...) M. wynosi 30 m – po 15 m w każdą stronę od osi gazociągu.

(opinia biegłego z zakresu geodezji W. O. z dnia 20.03.2017r. – k. 945 z mapą k. 947, opinia biegłego z zakresu gazownictwa M. J. z dnia 4 kwietnia 2015r. – k. 787-790 - akta I Ns 422/08 SR w Szczytnie)

(...) Sp. z o. O. w W. jest następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego (...) Okręgowe Zakłady Gazownictwa w W.. Na mocy zarządzenia nr 130 z dnia 19 grudnia 1966 roku Ministra Górnictwa i Energetyki doszło do przejścia Miejskiej Gazowni w O. przez Zakłady (...). Połączone przedsiębiorstwa państwowe prowadzone były pod nazwą W. Okręgowe Zakłady Gazownictwa w W.. Zarządzeniem nr 71 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 31 grudnia 1975 roku utworzono przedsiębiorstwo państwowe (...) w G., do których włączony został Zakład (...) wyłączony uprzednio z dotychczasowego przedsiębiorstwa państwowego (...) Okręgowych Zakładów Gazownictwa. Następnie Zarządzeniem nr 56 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 01 sierpnia 1982 roku utworzono przedsiębiorstwo państwowe (...), w skład którego włączono m.in. (...) Zakłady (...) w G.. Zarządzeniem nr 12 z dnia 11 października 1982 roku Naczelnego Dyrektora Przedsiębiorstwa Państwowego (...) utworzono w ramach wyżej wymienionego przedsiębiorstwa państwowego (...) Okręgowy Zakład Gazownictwa w W., do którego włączono m.in. Zakład (...). W roku 1996 zgodnie z ustawą z dnia 30.08.1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji (...) zostało przekształcone w Spółkę Akcyjną pod nazwą (...) S.A., wskutek czego (...) S.A. stała się następcą prawnym przedsiębiorstwa państwowego. W roku 2000 roku (...) S.A. utworzył (...) Oddział (...) w W., a gazociąg (...)MPa relacji M. - S. wszedł w skład majątku tego Oddziału. W ramach działań wewnętrznych Oddziałów Spółki gazociąg został przekazany z (...) Oddziału (...) w W. do Oddziału Zakład (...) w O.. (...) S.A. realizując (...) S.A.” (przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 13.08.2002 r.) wniósł aportem do (...) sp. z o. o. z siedzibą w G. składniki majątkowe stanowiące zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) S.A. dotyczące oddziałów: Oddział (...) Zakład (...) w G., Oddział Zakład (...) w B., Oddział Zakład (...) w O.. Zgodnie z treścią aktu notarialnego Rep. (...) z dnia 31 grudnia 2002 r. wszystkie nowo utworzone udziały zostały objęte przez (...) S.A. z siedzibą w W., które było jedynym właścicielem i (...) sp. z o. o. i pokryte w całości wkładem niepieniężnym w postaci składników majątkowych stanowiących zorganizowane części przedsiębiorstwa spółki pod firmą (...) S.A., na które składały się 3 oddziały spółki - Oddział (...) Zakład (...) w G., Oddział Zakład (...) w B., Oddział Zakład (...) w O..

W dniu 01 lipca 2013 r. w trybie art. 492 1 pkt. 1 k.s.h. nastąpiło połączenie spółek zajmujących się dystrybucją paliwa gazowego, poprzez przeniesienie całego majątku i obowiązków spółek następujących spółek - (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) z o.o., (...) Sp. z o. o. oraz (...) sp. z o.o. na spółkę (...) sp. z o. o. z siedzibą w W.. Z dniem połączenia spółka przejmująca wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki spółek przejmowanych, które wykreślone zostały z rejestru.

Z dniem 12 września 2013 roku nastąpiła zmiana nazwy spółki (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na obecną - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

/ bezsporne, a nadto Zarządzenie nr 130 z dnia 19 grudnia 1966 roku Ministra Górnictwa i Energetyki, Zarządzenie nr 71 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 31 grudnia 1975 roku, Zarządzenie nr 13 Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia (...) z dnia 22 stycznia 1976 roku, Zarządzenie nr 2 Dyrektora (...) Zakładów (...) z dnia 05 stycznia 1976 roku, Zarządzenie nr 56 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 01 sierpnia 1982 roku, Statut przedsiębiorstwa użyteczności publicznej (...), Zarządzenie nr 12 Naczelnego Dyrektora (...) z dnia 11 października 1982 roku, Zarządzenie nr 8 Dyrektora (...) Zakładów (...) z dnia 15 marca 1982 roku, akt notarialny z dnia 21.10.1996r. rep. A 18871/96, Postanowienie z dnia 30 października 1996 roku, odpis z rejestru handlowego, akt notarialny z dnia 31 grudnia 2002 r Rep. A 6498/2 002, odpis pełny (...) Sp. z o.o. /

W związku z projektem poprowadzenia nowego gazociągu przebiegającego w pobliżu wnioskodawca zaczął z uczestnikami w 2008 roku prowadzić negocjacje w celu ustanowienia służebności przesyłu także w odniesieniu do istniejącej nitki gazociągu. Do porozumienia nie doszło, wobec czego w dniu ... poprzednik prawny wnioskodawcy złożył w Sądzie Rejonowym w Szczytnie wniosek o ustanowienie służebności za wynagrodzeniem. Odnosząc się do wniosku uczestnicy nie sprzeciwili się co do zasady wniosku, natomiast domagali się w piśmie z dnia wynagrodzenia w innej, niż zaproponowana kwocie.

/ akta I Ns 422/08 /

Sąd zważył, co następuje:

Służebność jest jednym spośród ograniczonych praw rzeczowych, które może powstać ex lege w trybie zasiedzenia. U podstaw instytucji zasiedzenia leży założenie, że na skutek upływu czasu przewidzianego w ustawie następuje zmiana w sferze prawa własności oraz niektórych innych praw rzeczowych. Dotychczasowy właściciel traci swoje prawo, a nowy właściciel nabywa je. Skutek taki następuje z mocy prawa z datą upływu ostatniego dnia przewidzianego ustawą terminu.

Ogólne przesłanki zasiedzenia normuje art. 172 k.c., z którego wynika, że warunkiem jest upływ oznaczonego przez ustawę terminu nieprzerwanego posiadania samoistnego, a długość tego terminu zależy od dobrej lub złej wiary w chwili nabycia posiadania. Posiadacz nabywa prawo, jeżeli posiada nieruchomości nieprzerwanie od lat dwudziestu, jako posiadacz samoistny, chyba, że uzyskał posiadanie w złej wierze (art. 172 § 1 k.c.), natomiast po upływie lat trzydziestu choćby uzyskał posiadanie w złej wierze (art. 172§ 2 k.c.).

Ponadto art. 292 k.c. określa szczególny warunek zasiedzenia służebności, a mianowicie korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia.

Na nieruchomościach wnioskodawców zlokalizowany jest gazociąg wysokiego ciśnienia DN (...). Urządzenie to spełnia wymogi istnienia trwałego i widocznego urządzenia, w judykaturze podkreśla się, że urządzenie widoczne to urządzenie postrzegalne dla każdego przeciętnego uczestnika obrotu. W odniesieniu do podziemnych urządzeń przesyłowych również spełniają przesłankę widoczności, jeżeli z innych łatwo dostępnych danych wynika niewątpliwie, że istnieją. Takimi danymi mogą być nawet mapy rozmieszczenia podziemnych urządzeń znane właścicielowi nieruchomości potencjalnie obciążonej, lub co do których istnieje powszechny dostęp. Stanowią ostrzeżenie dla zainteresowanego właściciela, że jeżeli będzie dalej tolerował korzystanie z jego nieruchomości, może dojść do jej obciążenia przez zasiedzenie stosownej służebności. Fakt uwidocznienia przebiegu gazociągu na mapach geodezyjnych był niesporny.

Niewątpliwym jest także w świetle przeprowadzonych dowodów, że wnioskodawca poprzez swoich pracowników przez cały okres eksploatacji wykonywał przy gazociągu czynności eksploatacyjne, konserwacyjne, potwierdzają to zeznania świadków zawnioskowanych przez wnioskodawcę, ale także zeznania D. L. odnoszące się do lat dwutysięcznych. Należy tu zaznaczyć, że posiadanie służebności w zakresie służebności przesyłowej było posiadaniem w rozumieniu art. 352§ 1 k.c. i mogło prowadzić do zasiedzenia (vide np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2011r., V CSK 502/10, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012r., IV CSK 183/11); posiadanie prowadzące do nabycia służebności gruntowej w drodze zasiedzenia ma inny zakres niż posiadanie prowadzące do nabycia przez zasiedzenie własności. Nie musi być wykonywane w sposób ciągły, lecz stosownie do potrzeb. Tak wskazał Sąd Najwyższy m.in. w postanowieniu z dnia 6 lutego 2013 r., V CSK 129/12 podkreślając, że wykonywanie służebności odpowiadającej służebności przesyłu służy zaspokajaniu zmiennych potrzeb gospodarczych.

Sporne pozostaje zatem to, czy upłynęły terminy niezbędne do nabycia przez zasiedzenie służebności przesyłu na gruncie obecnie stanowiącym własność uczestników.

Punktem wyjścia musi być ustalenie terminu, od którego mógł biec termin zasiedzenia służebności na rzecz wnioskodawcy, bądź też któregoś z jego poprzedników.

Trzeba bowiem stwierdzić, że w odniesieniu do wniosku o zasiedzenie Sąd związany jest treścią wniosku co do przedmiotu, w tym oznaczenia nieruchomości i treści służebności, jak i podmiotów wskazanych we wniosku, natomiast związaną nie dotyczy twierdzeń wnioskodawcy co do tego, kiedy zasiedzenie nastąpiło. Należy zatem ustalić, czy zasiedzenie spornej służebności przesyłu/ służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu nastąpiło w terminie wskazanym we wniosku, ale też, czy nie mogło nastąpić w innym terminie, niż na to wskazuje wnioskodawca.

Twierdzenie wnioskodawcy, jakoby termin ten zaczął biec w 1976 roku nie może być podzielone.

Z akt ksiąg wieczystych, a także z dokumentacji budowy gazociągu wynika jasno, że do 1990 roku działki, których dotyczy wniosek stanowiły własność Skarbu Państwa.

Należy zauważyć, że gdy zarówno właścicielem nieruchomości obciążonej, jak i posiadaczem służebności gruntowej był Skarb Państwa, nie mogło w ogóle dojść do zasiedzenia służebności przesyłu, gdyż właściciel nie może nabyć przez zasiedzenie służebności gruntowej na nieruchomości stanowiącej jego własność. Zgodnie bowiem z art. 285 k.c. służebność gruntowa obciąża jedną nieruchomość na rzecz każdego z właścicieli innej nieruchomości, przy czym chodzi o dwie różne nieruchomości w znaczeniu prawnorzeczowym, a więc należące do różnych właścicieli. W związku z tym nieruchomość władająca i nieruchomość obciążona nie mogą być własnością (pozostawać w użytkowaniu wieczystym) tej samej osoby. Służebność gruntowa jest prawem na rzeczy cudzej, a zatem właściciel nieruchomości nie może nabyć przez zasiedzenie służebności na swojej (własnej) nieruchomości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r., II CSK 103/09, LEX nr 530696).

Bieg terminu zasiedzenia mógł się wobec tego rozpocząć dopiero, gdy doszło do rozdzielenia własności nieruchomości i własności gazociągu.

Dla biegu terminu zasiedzenia i możliwości nabywania praw w tym ograniczonych praw rzeczowych istotną rolę miał art. 128 k.c., wyrażający konstrukcję jednolitej własności państwowej. W okresie obowiązywania tego przepisu, zasiedzenie własności przez przedsiębiorstwo państwowe na swoją rzecz, także w odniesieniu do działek stanowiących własność osób fizycznych, było niedopuszczalne (vide uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 roku, III CZP 70/09, OSNC 2010, Nr 5, poz. 64, postanowienie SN z dnia 20 stycznia 1993 r., II CRN 146/92 - nie publ.). Przepis ten został znowelizowany ustawą z dnia 31 stycznia 1989 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 3, poz. 11), a następnie ustawą dnia 28 lipca 1990 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 55, poz. 321) uchylony, jednak zmiany te nie miały mocy wstecznej (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1996 r., I CKU 38/96, Prok. i Pr.-wkl. 1997, nr 4, s.27).

Z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny zniesiona została zasada, że jedynie Skarbowi Państwa może przysługiwać prawo własności mienia państwowego, w wyniku czego państwowe osoby prawne uzyskały zdolność prawną w zakresie nabywania składników majątkowych na własność, jednak nie spowodowało to przekształcenia uprawnień przysługujących państwowym osobom prawnym do części mienia ogólnonarodowego pozostającego w ich zarządzie w dniu wejścia w życie tej ustawy. Dopiero w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1990 r. o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz. 464) uregulowano, że: „grunty stanowiące własność Skarbu Państwa (...) będące w dniu wejścia w życie ustawy w zarządzie państwowych osób prawnych innych niż Skarb Państwa, stają się z tym dniem z mocy prawa przedmiotem użytkowania wieczystego(...).

Prawo zarządu istniejące w dniu 5 grudnia 1990 r. po stronie państwowych osób prawnych w stosunku do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub własność gminy przekształciło się więc z mocy prawa z tym dniem w prawo użytkowania wieczystego w rozumieniu kodeksu cywilnego, natomiast w odniesieniu do budynków, innych urządzeń

i lokali znajdujących się na tych gruntach - w prawo własności (vide uchwała składu siedmiu sędziów - zasada prawna - Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1991 r., III CZP 38/91, OSNC 1991, nr 10-12, poz. 118 i z dnia 11 października 1990 r. (...) 13/90 nie publ.).

Należy tu też wskazać na przepis art. 177 k.c. obowiązujący do dnia 1 października 1990 r. i z tym dniem uchylony, zgodnie z którym wyłączone było nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej obciążającej nieruchomości stanowiącą przedmiot własności państwowej (vide np. postanowienie SN z 10.04.2008 r., IV CSK 21/68). Jak wskazano w piśmiennictwie, jeśli w czasie obowiązywania art. 177 k.c. (1 stycznia 1965 - 1 października 1990) nieruchomość przestała być przedmiotem własności państwowej, możliwe było nabycie przez zasiedzenie zarówno własności tej nieruchomości, jak i służebności gruntowej ją obciążającej. Jeżeli posiadanie prowadzące do zasiedzenia rozpoczęło się w czasie, gdy nieruchomość była przedmiotem własności państwowej, lecz w powyższym okresie utraciła ten przymiot, bieg zasiedzenia rozpoczynał się z tym momentem (por. Gerard Bieniek, Urządzenia Przesyłowe. Problematyka prawna, Warszawa 2008, s. 73-75).

Niezależnie zatem od oceny, czy w okresie od dnia 1 lutego 1989 r. (nowelizacja art. 128 k.c.) do dnia 1 października 1990 r. (utrata mocy art. 128 k.c.) były podstawy do przyjęcia, że Zakład (...) był już posiadaczem gazociągu, czy jedynie w dalszym ciągu miał je tylko w zarządzie (w dzierżeniu), to i tak nie miało to znaczenia z uwagi na obowiązywanie powyższego przepisu.

Taka sytuacja w niniejszej sprawie zachodziła w odniesieniu do powyższego gazociągu i obu działek nr (...) (wówczas części działki (...)), które w chwili rozpoczęcia eksploatacji urządzeń przesyłowych stanowiły własność Skarbu Państwa. Działki te stały się własnością osób fizycznych dopiero 9.10.1990 roku.

Zestawienie tych dat wskazuje jasno, że to data uchylenia przepisu art. 177 k.c. tj. 1.10.1990 roku wyznacza początek biegu terminu zasiedzenia służebności.

Określenie czy w niniejszej sprawie doszło do nabycia przez wnioskodawcę służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu lub samej służebności przesyłu wymagało także ustalenia długości terminu zasiedzenia.

Zgodnie z nowelizacją Kodeksu cywilnego wprowadzoną ustawą z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. z 1990 r. Nr 55, poz. 321 ze zm.) od dnia 1.10.1990 roku terminy te wynoszą – dla posiadacza w dobrej wierze 20 lat, dla posiadacza w złej wierze – 30 lat.

W ocenie Sądu bez wątplenia przyjąć należy dobrą wiarę w odniesieniu do posiadania wnioskodawcy i jego poprzedników prawnych w chwili objęcia nieruchomości, na których posadowione zostały urządzenia przesyłowe w posiadanie zależne, tj. w zakresie treści służebności przesyłu. Obowiązujące zgodnie z art. 7 k.c. domniemanie dobrej wiary posiadania odnosi się bowiem do momentu uzyskania posiadania. Późniejsze zmiany świadomości posiadacza pozostają bez wpływu na tę ocenę i w konsekwencji na długość okresu niezbędnego do zasiedzenia. O przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą.

Odnosząc to do niniejszej sprawy, wskazać trzeba, że działki, na których posadowiony został gazociąg, stanowiły własność Skarbu Państwa, co ma istotne znaczenie dla ustalenia dobrej lub złej wiary pierwotnego posiadacza tych urządzeń. W momencie objęcia tych nieruchomości we władanie przez (...) Zakład (...) nie były to wobec tego nieruchomości cudze, było to władztwo legalne, a więc w dobrej wierze.

Tym niemniej jednak nie upłynął okres niezbędny do zasiedzenia służebności przesyłu dla wnioskodawcy. Należy bowiem stwierdzić, że w ocenie Sądu wobec wszczęcia przed tutejszym Sądem w 2008 roku sprawy o ustanowienie służebności zarejestrowanej pod sygnaturą I Ns 422/08 doszło do przerwania biegu terminu zasiedzenia. Zgodnie z art. 175 k.c. do biegu terminu zasiedzenia stosuje się odpowiednio przepisy o biegu terminu przedawnienia, w tym art. 123 § 1 pkt 1 k.c., stanowiący, że bieg terminu przedawnienia (zasiedzenia) przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia

lub zabezpieczenia roszczenia. Przy wykładni tego przepisu na potrzeby zasiedzenia służebności przesyłu trzeba uwzględnić, że ma on zastosowanie do przerwania biegu terminu zasiedzenia tej służebności przez potrójne odesłanie, nakazujące jedynie "odpowiednie" stosowanie do zasiedzenia takiej służebności zarówno przepisów o służebnościach gruntowych, jak i przepisów o zasiedzeniu nieruchomości oraz przepisów o biegu terminu przedawnienia. Konieczne jest więc uwzględnienie specyfiki służebności przesyłowej, podobieństw i różnic dzielących wskazane instytucje. Wniosek właściciela nieruchomości o ustanowienie służebności przesyłu za odpowiednim wynagrodzeniem (art. 3051 § 2 k.c.) przerywa bieg terminu zasiedzenia tej służebności. Tak stwierdził w uchwale z dnia 21 stycznia 2011r. II CZP 124/10 Sąd Najwyższy, a Sąd rozpoznający niniejszą sprawę pogląd ten podziela. Koniecznym jest wskazanie, że wprawdzie wniosek w wymienionej wyżej sprawie został złożony nie przez uczestników, a zatem właścicieli nieruchomości, lecz posiadacza służebności, to uczestnicy w wymienionym postępowaniu złożyli w 2009 roku wniosek o przyznanie im wynagrodzenie za korzystanie ze służebności, co należy uznać za czynność właściciela, która pozbawia posiadacza możliwości zasiedzenia służebności, jest to bowiem czynnością przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia swoich praw przez właściciela nieruchomości, który dąży do uregulowania służebności przesyłu na własnych warunkach. Czynność, o której mowa w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., nie musi zmierzać bezpośrednio do pozbawienia posiadacza posiadania nieruchomości, może także zmierzać do ustalenia prawa własności, do nowego ukształtowania stosunków prawnorzeczowych między właścicielem, a posiadaczem, w tym do zmiany charakteru posiadania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 1998 r., I CKN 143/98, OSP 2000, nr 2, poz. 22, oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2009 r., IV CSK 459/08, niepubl.). Tak też należy rozumieć pojęcie czynności właściciela przerywającej bieg terminu zasiedzenia przy odpowiednim stosowaniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c. do zasiedzenia służebności przesyłu, nie ulega bowiem wątpliwości, że w razie posiadania przez przedsiębiorcę cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu, czynności właściciela zmierzające bezpośrednio do pozbawienia posiadacza takiego zakresu posiadania nieruchomości będą z reguły nieskuteczne i ich podejmowanie nie jest praktycznie celowe. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 22 stycznia 2010 r., V CSK 239/09 (niepubl.), gdy przedsiębiorstwo przesyłowe korzysta z posadowionych na cudzej nieruchomości urządzeń przesyłowych zasilających w różne media wielu użytkowników, wytoczenie przez właściciela powództwa windykacyjnego lub negatoryjnego będzie z reguły oczywiście nieuzasadnione i sprzeczne z interesem społecznym.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd uznał, że wniosek o stwierdzenie zasiedzenia nie jest zasadny i oddalił go.

Orzeczenie o kosztach postępowania znajduje podstawę, a zarazem uzasadnienie w treści art. 520§3 kpc, zgodnie z którym jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Nie ma wątpliwości, że interesy uczestników niniejszego postępowania są sprzeczne, zatem Sąd nałóżyl na wnioskodawcę obowiązek zwrotu kosztów postępowania uczestnikom.